

4. Od orzeczeń kierownika sądu służy w terminie dni czternastu od dnia doręczenia ławnikowi odpisu orzeczenia, nie uwzględniającego usprawiedliwienia ławnika, odwołanie do kierownika sądu bezpośrednio przełożonego nad sądem, w którym ławnik pełni swe czynności urzędowe. Orzeczenia, zapadłe na skutek odwołania, są ostateczne. Jeżeli sąd, w którym ławnik pełni swe czynności urzędowe, nie podlega żadnemu wyższemu sądowi, o ukaraniu ławnika i o zwrocie kosztów sądowych orzeka ostatecznie kierownik tego sądu.

Art. 3. Przepisy niniejszej ustawy stosuje się do ławników w sądach powszechnych i w sądach szczególnych oraz do ławników cywilnych w sądach wojskowych. Przepisów tych nie stosuje się do ławników w sądach obywatelskich.

Art. 4. Uchyla się:

- 1) dekret z dnia 4 grudnia 1945 r. o należnościach ławników za udział w posiedzeniach sądowych oraz o karach porządkowych na ławników (Dz. U. R. P. Nr 58, poz. 336),

2) art. 80 i §§ 2—5 art. 82 prawa o sądach ubezpieczeń społecznych z dnia 28 lipca 1939 r. (Dz. U. R. P. Nr 71, poz. 476 i z roku 1946 Nr 12, poz. 76),

3) §§ 4 i 5 art. 7 prawa o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. R. P. z 1950 r. Nr 39, poz. 360).

Art. 5. Wykonanie ustawy porucza się Ministrom Sprawiedliwości i Obrony Narodowej w porozumieniu z Ministrem Finansów.

Art. 6. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *B. Bierut*

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Minister Sprawiedliwości: *H. Świątkowski*

Minister Obrony Narodowej: w z. *Wł. Korczyński*

Minister Finansów: w z. *E. Droźniak*

42

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 8 stycznia 1951 r.

w sprawie poboru w formie ryczałtu podatków obrotowego i dochodowego od drobnych rzemieślników.

Na podstawie art. 11 dekretu z dnia 26 października 1950 r. o zobowiązaniach podatkowych (Dz. U. R. P. Nr 49, poz. 452) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Podatek obrotowy i podatek dochodowy od osób wykonujących rzemiosła wymienione w § 3 i na terenie miejscowości określonych w tym paragrafie pobierany jest w roku podatkowym 1951 w formie ryczałtu, jeżeli osoby te:

- 1) nie utrzymują poza obrębem zakładu rzemieślniczego odrębnych stałych miejsc sprzedaży,
- 2) wykonują świadczenia rzeczy lub usług bezpośrednio na rzecz konsumentów lub spółdzielni pomocniczych,
- 3) nie zatrudniają w zakładzie rzemieślniczym:
  - a) w przypadku wykonywania rzemiosł wymienionych w § 3 ust. 1 lit. A i B na terenie miejscowości o liczbie mieszkańców do 5.000 — więcej niż jednego członka rodziny, a na terenie miejscowości o liczbie mieszkańców ponad 5.000 do 25.000 — ani członków rodziny ani pracowników najemnych,
  - b) w przypadku wykonywania rzemiosł wymienionych w § 3 ust. 1 lit. C na terenie miejscowości o liczbie mieszkańców do 5.000 — więcej niż jednego członka rodziny i jednego pracownika najemnego,
- 4) w myśl obowiązujących przepisów nie są obowiązane do prowadzenia ksiąg handlowych,
- 5) nie posiadają poza zakładem rzemieślniczym innych źródeł przychodów; zastrzeżenie to dotyczy również członków ich rodziny, których dochody z mocy prze-

pisów o podatku dochodowym podlegają łącznemu opodatkowaniu z dochodem tych osób; nie wyłącza jednak pobierania podatku w formie ryczałtu posiadanie przez podatnika lub wspomnianych członków jego rodziny gospodarstw rolnych, dla których podstawa opodatkowania podatkiem gruntowym za rok podatkowy 1950 ustalona była w wysokości nie przekraczającej 10.800 zł, oraz posiadanie nieruchomości budynkowych, mających nie więcej niż 5 izb.

2. Sprzedaż własnych wytworów przez osoby wymienione w ust. 1 na targach i jarmarkach bez utrzymywania w tym celu stałych miejsc sprzedaży nie wyłącza pobierania podatku w formie ryczałtu.

3. Za konsumenta (ust. 1 pkt 2) uważa się osobę korzystającą ze świadczeń rzeczy lub usług rzemieślnika dla własnego użytku, a nie dla celów dalszej produkcji lub odsprzedaży, za spółdzielnię zaś pomocniczą — spółdzielnię korzystającą ze świadczeń lub usług rzemieślniczych swych członków w ramach statutu. Opodatkowaniu w formie ryczałtu podlegają tylko te świadczenia spełniane na rzecz spółdzielni pomocniczych, które nie są zwolnione od podatku obrotowego; równoczesne wykonywanie świadczeń podlegających opodatkowaniu podatkiem obrotowym i od tego podatku zwolnionych nie ma wpływu na wysokość stawki ryczałtowanego podatku.

4. Za członków rodziny w rozumieniu ust. 1 pkt 3 uważa się małżonka oraz małoletnie dzieci własne, przysposobione i pasierbów oraz dzieci ofiar wojny przyjęte na wychowanie.

5. Uczniów zatrudnionych na podstawie pisemnej umowy o naukę, zarejestrowanej w izbie rzemieślniczej, nie uważa się za pracowników od daty zawarcia umowy.

6. W przypadku wydzierżawienia gospodarstwa rolnego, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, bierze się pod uwagę wysokość ustalonej podstawy opodatkowania, a nie kwotę otrzymanego czynszu dzierżawnego.

7. Przepisy niniejszego rozporządzenia nie mają zastosowania w przypadku, gdy zakład rzemieślniczy stanowi własność dwóch lub więcej osób, nie będących członkami rodziny w rozumieniu ust. 4, chociażby ogólna

ilość osób, zatrudnionych w zakładzie łącznie ze współwłaścicielami zakładu nie przekraczała liczby dwóch bądź trzech osób, o których mowa w ust. 1 pkt 3.

§ 2. Rzemieślników, zaliczonych do opłacających zryczałtowany podatek w myśl niniejszego rozporządzenia, zwalnia się z urzędu od obowiązku prowadzenia ksiąg podatkowych, jeśli obowiązek ten wypływa z obowiązujących przepisów o księgach handlowych i podatkowych.

§ 3. 1. Stawki zryczałtowanego podatku wynoszą miesięcznie w złotych:

A. W przypadku niezatrudniania oprócz właściciela członków rodziny ani pracowników najemnych,

Pkt	R o d z a j r z e m i o s ł a	W gminach wiejskich poza okre- ślonymi pod lit. b), c) i d)	W miejscowościach o liczbie mieszkańców do 5000, a mia- nowicie: w gminach wiejskich, w których odbywają się targi i które są jednocześnie sie- dzibą prezydium gminnej rady narodowej, w gminach wiej- skich o charakterze miejskim, w gminach uznanych za uzdro- wiska oraz w pozostałych miej- scowościach	W miejsco- wościach o liczbie mieszkań- ców ponad 5.000 do 10.000	W miejsco- wościach o liczbie mieszkań- ców ponad 10.000 do 25.000
		a	b	c	d
1	Bednarstwo	45	75	115	135
2	Blacharstwo — budowlane i naczyniowe, dekarstwo, ślusarstwo i naprawa maszyn — ślusarstwo	110	150	190	—
3	Budownictwo — murarstwo i ciesielstwo, malarstwo	100	150	185	—
4	Cholewkarstwo	85	130	170	—
5	Fotografowanie, zegarmistrzostwo	80	110	150	—
6	Fryzjerstwo	40	105	145	—
7	Kapelusznictwo, rymarstwo	80	110	150	190
8	Kołodziejstwo — pojazdowe	70	100	140	175
9	Koszykarstwo	60	85	110	150
10	Kowalstwo — pojazdowe, wyrób na- rzędzi rolniczych i ich naprawa	45	75	110	—
11	Krawiectwo damskie, bielizniarstwo	25	55	75	100
12	Krawiectwo męskie, czapnictwo	55	75	105	140
13	Pouroźnictwo	45	75	100	135
14	Stolarstwo, zabawkarstwo, zduństwo — budowa pieców pokojowych i ku- chennych	100	135	160	—
15	Szewstwo — naprawa obuwia	45	90	135	—
16	Szewstwo — pantoflarstwo i trepiarstwo	65	100	120	—
17	Zduństwo — garncarstwo	40	55	80	110

B. W przypadku zatrudniania oprócz właściciela nie więcej niż jednego członka rodziny.

Pkt	Rodzaj rzemiosła	W miejscowościach o liczbie mieszkańców do 5.000, a mianowicie: w gminach wiejskich, w których odbywają się targi i które są jednocześnie siedzibą prezydium gminnej rady narodowej, w gminach wiejskich o charakterze miejskim, w gminach uznanych za uzdrowiska oraz w pozostałych miejscowościach	
		W gminach wiejskich poza określonymi pod lit. b)	
		a	b
1	Bednarstwo	100	135
2	Blacharstwo – budowlane i naczyniowe, dekarstwo, ślusarstwo i naprawa maszyn – ślusarstwo	175	205
3	Budownictwo – murarstwo i ciesielstwo, malarstwo	150	185
4	Cholewkarstwo	130	185
5	Fotografowanie, kapelusznictwo, rymarstwo i zegarmistrzostwo	140	185
6	Fryzjerstwo	50	130
7	Kołodziejstwo – pojazdowe	110	150
8	Koszykarstwo	100	150
9	Kowalstwo – pojazdowe, wyrób narzędzi rolniczych i ich naprawa	80	140
10	Krawiectwo damskie, bieliźniarstwo	60	100
11	Krawiectwo męskie, czapnictwo	100	135
12	Powroźnictwo	90	135
13	Stolarstwo, zabawkarstwo, zduństwo – budowa pieców pokojowych i kuchennych	160	175
14	Szewstwo – naprawa obuwia	70	130
15	Szewstwo – pantoflarstwo i trepiarstwo	120	155
16	Zduństwo – garncarstwo	75	100

C. W przypadku zatrudniania oprócz właściciela nie więcej niż jednego członka rodziny i jednego pracownika najemnego.

Pkt	Rodzaj rzemiosła	W miejscowościach o liczbie mieszkańców do 5.000, a mianowicie: w gminach wiejskich, w których odbywają się targi i które są jednocześnie siedzibą prezydium gminnej rady narodowej, w gminach wiejskich o charakterze miejskim, w gminach uznanych za uzdrowiska oraz w pozostałych miejscowościach	
		W gminach wiejskich poza określonymi pod lit. b)	
		a	b
1	Bednarstwo	115	175
2	Fryzjerstwo	60	150
3	Kołodziejstwo – pojazdowe	125	165
4	Koszykarstwo	115	175
5	Kowalstwo – pojazdowe, wyrób narzędzi rolniczych i ich naprawa	90	180
6	Krawiectwo damskie, bieliźniarstwo	70	110
7	Krawiectwo męskie, czapnictwo	110	190
8	Powroźnictwo	105	165
9	Szewstwo – naprawa obuwia	90	180

2. Liczbę mieszkańców przyjmuje się według stanu na dzień 31 grudnia 1950 r.

3. Stawki określone w ust. 1 obniża się:

1) o 20% dla osób wykonujących rzemiosło na terenie:

a) województw koszalińskiego, olsztyńskiego, szczecińskiego, wrocławskiego i zielonogórskiego,

b) powiatów ełckiego, gołdapskiego i oleckiego województwa białostockiego,

c) powiatów łęborskiego, malborskiego, elbląskiego, kwidzyńskiego i sztumskiego województwa gdańskiego,

d) powiatów brzeskiego i namysłowskiego województwa opolskiego,

e) powiatu pilskiego województwa poznańskiego,

2) o 20% dla osób, które ukończyły do dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia 65 lat życia, oraz dla inwalidów, którzy utracili ponad 45% zdolności zarobkowania,

3) o 40%, gdy zachodzą łącznie okoliczności określone w pkt 1 i 2.

4. Stawki zryczałtowanego podatku określone w ust. 1 i 3 podwyższa się:

- 1) o 15% w przypadku posiadania przez podatnika gospodarstwa rolnego,
- 2) o 5% w przypadku posiadania nieruchomości budynkowej nie związanej z gospodarstwem rolnym,
- 3) o 20%, gdy zachodzą łącznie okoliczności określone w pkt 1 i 2.

5. Podwyżki stawek wymienione w ust. 4 stosuje się również w przypadku posiadania gospodarstwa rolnego albo nieruchomości przez członków rodziny podatnika, których dochody w myśl przepisów o podatku dochodowym podlegają łącznemu opodatkowaniu z dochodem podatnika.

6. Stawki zryczałtowanego podatku nie obejmują opłaty za karty rejestracyjne.

§ 4. 1. Zryczałtowany podatek płatny jest bez wezwania organu finansowego w terminie do dnia 7 następnego miesiąca za miesiąc ubiegły.

2. W przypadku uzasadnionej czasowej przerwy w wykonywaniu rzemiosła spowodowanej nadzwyczajnymi okolicznościami (np. dłuższą chorobą) nie pobiera się podatku za pełne miesiące okresu zawieszenia działalności zakładu, poczynając od następnego miesiąca po miesiącu, w którym nastąpiła przerwa, do dnia pierwszego miesiąca, w którym nastąpiło wznowienie działalności zakładu rzemieślniczego; warunkiem zastosowania tego przepisu jest zgłoszenie przerwy przez podatnika w trybie przewidzianym w przepisach o postępowaniu podatkowym.

3. W przypadku likwidacji w ciągu roku podatkowego zakładu rzemieślniczego zgłoszonej w trybie przewidzianym w przepisach o postępowaniu podatkowym, nie pobiera się podatku za czas od miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła likwidacja zakładu rzemieślniczego.

§ 5. 1. Podatnicy określani w § 1 obowiązani są bez wezwania organu finansowego złożyć deklarację według załączonego wzoru w terminie do dnia 31 stycznia 1951 r., a jeżeli chodzi o podatników, którzy rozpoczęli wykonywanie świadczeń podlegających zryczałtowanemu podatkowi w ciągu 1951 r. — w terminie dwutygodniowym od dnia rozpoczęcia wykonywania świadczeń.

2. Złożenie deklaracji, o której mowa w ust. 1, powoduje z samego prawa bez potrzeby wydawania przez organ finansowy odrębnej decyzji zaliczenie do grupy osób opłacających zryczałtowany podatek na zasadach niniejszego rozporządzenia z zastrzeżeniem przepisów § 8 ust. 1 pkt 1.

3. W razie niezłożenia deklaracji w terminie określonym w ust. 1 powstaje obowiązek opłacania podatku obrotowego i podatku dochodowego na zasadach ogólnych.

§ 6. 1. Podatnicy opłacający zryczałtowany podatek obowiązani są zawiadomić właściwy organ finansowy w terminie tygodniowym o zajściu okoliczności uzasadniających opłacanie podatku według wyższej stawki ryczałtu (zmiana miejsca wykonywania rzemiosła do miej-

scowości, w której obowiązują wyższe stawki, zatrudnienie pracownika najemnego); w tym przypadku na podatniku ciąży obowiązek opłacenia wyższej stawki zryczałtowanego podatku poczynając od miesiąca, w którym zaszły wymienione okoliczności.

2. W terminie określonym w ust. 1 podatnicy obowiązani są również zawiadomić organ finansowy o zajściu okoliczności uzasadniających powstanie obowiązku podatkowego na zasadach ogólnych.

§ 7. 1. W przypadku zmiany miejsca wykonywania rzemiosła do miejscowości, w której obowiązują niższe stawki zryczałtowanego podatku, podatnik po dokonaniu przez właściwy organ finansowy odpowiedniej wzmianki na jego karcie rejestracyjnej obowiązany jest od miesiąca następnego po miesiącu, w którym zaszła zmiana miejsca wykonywania rzemiosła, opłacać zryczałtowany podatek według przypadającej dla niego w myśl § 3 stawki podatku właściwej dla nowego miejsca wykonywania rzemiosła.

2. Poza przypadkiem określonym w ust. 1, zmiana ustalonej stawki zryczałtowanego podatku na stawkę niższą może nastąpić raz jeden w ciągu roku podatkowego, jeżeli uzasadniające tę zmianę okoliczności zaszły w pierwszym półroczu roku podatkowego; w tym przypadku prawo opłacania zryczałtowanego podatku według niższej stawki przysługuje podatnikowi, poczynając od miesiąca lipca pod warunkiem zawiadomienia właściwego organu finansowego w terminie tygodniowym o zajściu wspomnianych okoliczności i ich udowodnieniu.

§ 8. 1. Podatnicy opłacający zryczałtowany podatek na zasadach niniejszego rozporządzenia zostaną wyłączeni z grupy opłacających zryczałtowany podatek i opłacać będą podatek obrotowy i podatek dochodowy na zasadach ogólnych za cały rok podatkowy na podstawie decyzji właściwego organu finansowego:

- 1) w przypadku stwierdzenia przez organ finansowy niezgodności ze stanem faktycznym danych zawartych w deklaracji (§ 5) lub w zawiadomieniu (§ 4 ust. 2 i 3, § 6 ust. 1 i § 7 ust. 2),
- 2) w razie zajścia okoliczności uzasadniających powstanie obowiązku podatkowego na zasadach ogólnych i braku zawiadomienia o tym organu finansowego przez podatnika (§ 6 ust. 2).

2. W przypadku określonym w ust. 1 pkt 1 wyłączenie z grupy opłacających zryczałtowany podatek i opłacanie podatku obrotowego i podatku dochodowego na zasadach ogólnych następuje niezależnie od ciąży na podatniku odpowiedzialności na podstawie przepisów prawa karnego skarbowego.

3. W przypadku określonym w ust. 1 kwoty wpłacone tytułem zryczałtowanego podatku zalicza się na podatek dochodowy za dany rok podatkowy, nadwyżkę zaś — na podatek obrotowy.

§ 9. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1951 r.

Minister Finansów: K. Dąbrowski

Załącznik do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 8 stycznia 1951 r. (poz. 42).

DEKLARACJA

w sprawie zaliczenia do grupy osób opłacających podatki obrotowy i dochodowy w roku podatkowym 1951 w formie ryczałtu.

- Do
Prezydium Powiatowej (Miejskiej) Rady Narodowej
Wydział Finansowy w . . . . .
- 1) Imię i nazwisko . . . . .
  - 2) Data urodzenia . . . . .
  - 3) Członkowie rodziny pozostający na moim utrzymaniu:
    - a) współmałżonek . . . . .
(imię i data urodzenia)
    - b) dzieci . . . . .
(imiona i nazwiska oraz daty urodzenia)
  - 4) Miejsce wykonywania rzemiosła . . . . .
  - 5) „ zamieszkania . . . . .
  - 6) Rodzaj rzemiosła . . . . .
(dokładnie podać rodzaj spełnianych świadczeń)
  - 7) Karta rejestracyjna Nr . . . . . z dnia . . . . .

Wnoszę o zaliczenie mnie do grupy osób opłacających w roku podatkowym 1951 podatek obrotowy i podatek dochodowy w formie ryczałtu.

Jednocześnie oświadczam, co następuje:

- 1) nie posiadam karty rzemieślniczej — posiadam kartę rzemieślniczą Nr . . . . . z dnia . . . . . 19 . . . r. wydaną przez . . . . .
- 2) poza miejscem położenia zakładu rzemieślniczego nie utrzymuję stałych odrębnych miejsc sprzedaży,
- 3) wykonuję świadczenia wyłącznie bezpośrednio na rzecz konsumentów lub spółdzielni pomocniczych*),
- 4) nie ciąży na mnie z mocy obowiązujących przepisów obowiązek prowadzenia ksiąg handlowych,
- 5) w prowadzonym przeze mnie zakładzie rzemieślniczym będzie w ciągu 1951 r. zatrudnionych:
  - a) członków rodziny . . . . ., b) pracowników najemnych . . . . ., c) uczniów . . . . .
- 6) uczniów zatrudniam na podstawie następujących umów:
  - a) . . . . ., umowa z dnia . . . . .
(nazwisko i imię ucznia)
zarejestrowana w dn. . . . .
  - b) . . . . ., umowa z dnia . . . . .
(nazwisko i imię ucznia)
zarejestrowana w dn. . . . .
  - c) . . . . ., umowa z dnia . . . . .
(nazwisko i imię ucznia)
zarejestrowana w dn. . . . .
- 7) poza zakładem rzemieślniczym nie posiadam innych źródeł przychodów — jestem właścicielem — współwłaścicielem — gospodarstwa rolnego, którego podstawa opodatkowania do wymiaru podatku grunтового

*) Za konsumenta uważa się osobę korzystającą ze świadczeń rzeczy lub usług rzemieślnika dla własnego użytku, a nie dla celów dalszej produkcji lub odsprzedaży, za spółdzielnię zaś pomocniczą — spółdzielnię korzystającą ze świadczeń lub usług rzemieślniczych swych członków w ramach statutu.

wego za 1950 r. ustalona była w wysokości . . . . . zł — nieruchomości budynkowej posiadającej izb . . . . .

8) moja żona, mój mąż, moje dzieci, których dochody z mocy przepisów o podatku dochodowym podlegają łącznemu opodatkowaniu z moim dochodem, nie posiadają innych źródeł przychodów — jest — są — właścicielem(ami) — współwłaścicielem(ami) gospodarstwa rolnego, którego podstawa opodatkowania do wymiaru podatku grunтового za 1950 r. ustalona była w wysokości . . . . . zł — nieruchomości budynkowej posiadającej . . . . . izb.

Zryczałtowany podatek obrotowy i podatek dochodowy w wysokości
miesięcznie (§ 3 ust. 1 lit. pkt) . . . . . zł
ze zniżką o . . . % (§ 3 ust. 3), tj. o . . . . . zł . . . . . zł
ze zwyzką o . . . % (§ 3 ust. 4 i 5), tj. o . . . . . zł
razem . . . . . zł
opłacać będę w terminie do dnia 7 każdego miesiąca za miesiąc ubiegły.

Zobowiązuję się zawiadamiać Wydział Finansowy w terminie dni 7 o zajściu okoliczności, które by uzasadniały opłacanie zryczałtowanego podatku według wyższej stawki bądź też powodowały utratę warunków opłacania zryczałtowanego podatku.

Oświadczenie powyższe składam według najlepszej wiedzy i sumienia.

Treść przepisów prawa karnego skarbowego o odpowiedzialności za podanie danych niezgodnych z rzeczywistością albo za zatajenie danych jest mi znana.

. . . . . dnia . . . . . 1951 r. . . . .
(podpis)

Wyciąg z dekretu z dnia 11 kwietnia 1947 r. Prawo karne skarbowe (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 140, z 1948 r. Nr 18, poz. 123, z 1949 r. Nr 32, poz. 238 i z 1950 r. Nr 12, poz. 116 i Nr 49, poz. 452).

„Art. 131. § 1. Kto zataja przed właściwą władzą skarbową przedmiot opodatkowania i z tego powodu nie bierze udziału w postępowaniu podatkowym — podlega karze aresztu do roku lub grzywny w wysokości do 150.000 zł albo obu tym karom łącznie.

Art. 131¹. § 1. Kto będąc podatnikiem naraża Skarb Państwa na uszczuplenie podatku w postępowaniu podatkowym lub wobec płatnika dokonującego obliczenia i poboru podatku: 1) przez zatajenie danych mogących mieć wpływ na ustalenie zobowiązania podatkowego lub jego wysokości, 2) przez podanie takich danych niezgodnie z rzeczywistością — podlega karze grzywny w wysokości do 150.000 zł.

§ 2. Jeżeli sprawca występku określonego w § 1 działa nieumyślnie, podlega karze grzywny w wysokości do 1/4 kary określonej w § 1.“